

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU

ENERJİ YÖNETİM BİRİMİ

YÖNERGESİ

2022

Bu yönerge Yönetim Kurulu'nun 23/10/2020 Tarih, 28/226 sayılı kararı ile yürürlüğe girmiştir.
Bu yönerge Yönetim Kurulu'nun 27/04/2022 Tarih, 10/98 sayılı kararı ile yürürlüğe girmiştir.
Bu yönerge Yönetim Kurulu'nun 24/11/2022 Tarih, 34/262 sayılı kararı ile yürürlüğe girmiştir.

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ENERJİ YÖNETİM BİRİMİ YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu yönergenin amacı Kurum genelinde enerji yönetimi uygulamalarının düzenlenmesi, enerjinin etkin ve verimli kullanılması, enerji israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin Kurum bütçesi üzerindeki yükünün azaltılması, çevrenin korunması için enerji kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla Kurum Enerji Yönetim Biriminin kurulması ve Enerji Yöneticilerinin görevlendirilmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu yönerge; 18/04/2007 tarih ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu, 27/10/2011 tarih ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik, 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği, 16/08/2019 tarih ve 30860 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 25/01/2020 tarih ve 31019 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamındaki Kurum genelindeki binalarda, endüstriyel işletmelerde, iletim ve dağıtım şebekelerinde, ulaşım, enerji verimliliğine yönelik hizmetler ile çalışmaların yönlendirilmesine ve yaygınlaştırılmasına, enerji yöneticileri ile enerji yönetim biriminin görev ve sorumluluklarına, enerji verimliliği ile ilgili eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerine, etüt ve projelere, yenilenebilir enerji kaynakları gibi alternatif enerji kullanımının özendirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu yönerge, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa, 27/10/2011 tarih ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğe, 5/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğine, 2019/18 sayılı Cumhurbaşkanlığı’nın Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu Konulu Genelgesine, ETKB’nin Kamu Binalarında Tasarruf Hedefi ve Uygulama Rehberine, 2012- 2023 Enerji Verimliliği Strateji Belgesine ve 2017-2023 Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı’na dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu yönergede geçen;

- a) Alt Birim Amiri: Üst yönetimce belirlenen, Merkez Teşkilatında Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanını, Taşra Teşkilatında Elektromekanik Şube Müdürlüğünün bağlı bulunduğu İşletme Müdür Yardımcısını,
- b) Atık: Kullanılmış lastikler, boya çamurları, solventler, plastikler, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yakıt olarak kullanılması uygun görülen atık yağlar ve diğer atıkları,
- c) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- ç) Bina: Konut, hizmet ve ticari amaçlı kullanıma yarayan yapı veya yapı topluluğunu,
- d) Bina Yöneticisi: Bina yönetimini sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,
- e) Birim Amiri: Enerji Yönetim Biriminin yönetim ve organizasyonundan sorumlu olan Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanlığının bağlı bulunduğu Genel Müdür Yardımcısını,
- f) Endüstriyel işletme: Yıllık toplam enerji tüketimleri bin TEP ve üzeri olan işletmeleri,
- g) Enerji Kimlik Belgesi: Asgari olarak binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması, sera gazı salınımı seviyesi, yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ile ilgili bilgileri içeren belgeyi,
- ğ) Enerji Verimliliği: Binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan birim hizmet veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasını,
- h) Enerji Verimliliği Yazılımı: Enerji verimliliği çalışmaları kapsamında kurumun faydalanacağı, süreçlerin elektronik ortamda yürütülüp veri toplama, değerlendirme, analiz ve paylaşım işlemlerinin yapılabileceği entegre bilişim sistemini,
- ı) Enerji Yöneticisi: Kanun kapsamına giren binalarda ve endüstriyel işletmelerde enerji yönetimi ile ilgili faaliyetleri yerine getirmekle sorumlu ve enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişiyi,
- i) Enerji Yönetim Birimi: Enerji yönetimi uygulamalarını gerçekleştirmek üzere binalarda enerji kimlik belgesinin alınması ile ilgili işlemler, bina kontrolleri, endüstriyel işletmelerde yapılacak işlemler, denetim faaliyetleri, enerjinin uzaktan takibi ve otomasyonu, enerji yönetimi, enerji kültürü ve verimlilik bilincinin geliştirilmesi amacıyla Birim Amiri ve Üst Yönetime karşı sorumlu olacak şekilde oluşturulan

yapıyı,

j) Enerji Yönetimi: Enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen eğitim, etüt, ölçüm, izleme, planlama ve uygulama faaliyetlerini,

k) Etüt: Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik imkânların ortaya çıkarılması için yapılan, bilgi toplama, ölçüm, değerlendirme ve raporlama aşamalarından oluşan; enerji tasarruf potansiyellerini ve bu potansiyellerin geri kazanılmasına yönelik önlemleri ölçüm, hesap ve piyasa araştırmaları ile belirleyen ve Bakanlık tarafından yayımlanan usul ve esaslara uygun şekilde yapılan çalışmaları,

l) Eylem Planı: 2017-2023 Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planını

m) Kurum: Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunu (TKİ),

n) Merkez Teşkilatı: TKİ Genel Müdürlüğünü,

o) Proje: Enerji verimli takım ve sistem kullanımı, onarım, yalıtım, modifikasyon, iyileştirme ve proses düzenleme gibi yollarla gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması gibi konulardaki çözümleri içine alan yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak, hazırlanan verimlilik artırıcı projeyi,

ö) Proje Uzmanı: Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina Yönetim Sistemleri ile ihtiyaca göre farklı amaçlar için tertip edilen organizasyondan sorumlu enerji yöneticisi, mühendis veya diğer personeli,

p) Taşra Teşkilatı: Merkez Teşkilatı dışında kalan İşletme Müdürlüklerini,

r) TEP: Ton Eşdeğer Petrolü,

s) Üst Yönetim: Birim Amirinin bağlı bulunduğu kişi/kişiler ve kurulları ifade eder.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu yönergenin ilkesi, enerji yönetimi faaliyetlerinin bir plan ve program dâhilinde yürütülmesini sağlamaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Kuruluşu, Görevleri, Organizasyon Yapısı

Enerji Yöneticisinin Görevlendirilmesi ve Görevleri

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Kuruluşu

MADDE 6 – (1) 18/4/2007 tarih ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa dayanılarak; 27/10/2011 tarih ve 28097 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte ve ilgili diğer mevzuatta belirtilen görevleri yapmak, hizmet ve uygulamaları takip etmek, kontrol etmek, denetlemek ve koordine organı olarak faaliyette bulunmak, TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sisteminin yürütümünü ve devamlılığını sağlamak üzere Kurum Enerji Yönetim Birimi kurulduktan sonra Bakanlığa sunulur.

(2) Kurum Enerji Yönetim Birimi Amiri, bu yönergede belirtilen Birim Amiridir. Kurum Enerji Yönetim Birimi; Merkez Teşkilatında Birim Amirine bağlı olarak çalışan Alt Birim Amirinin (Başkan) sevk ve idaresindeki, Taşra Teşkilatında Alt Birim Amirlerinin (İşletme Müdür Yardımcısı) sevk ve idaresindeki Enerji Yöneticileri, Yönetim Sistemleri Uzmanları, Binaların Enerji Verimliliği Sorumluları, Sanayi Enerji Verimliliği Sorumluları atölye ve üretim sahalarından sorumlu birimlerin teknik personeli, proje uzmanları ve diğer teknik ve idari personellerden oluşur. Merkez ve Taşra Teşkilatlarındaki Alt Birim Amirleri, Birim Amirine bağlı çalışır. Bakanlık tarafından onaylanan Enerji Yönetim Biriminin, Kurum Organizasyon Şemasındaki yeri Merkez Teşkilatında ilgili Daire Başkanı, Taşra Teşkilatında ilgili İşletme Müdür Yardımcısı ile ilintilidir. İlgili Daire Başkanı ve İşletme Müdür Yardımcıları kendi görevleri dışında bu yönergede belirtilen hususlarla da görevlidir.

Kurum Enerji Yönetimi Biriminin Görevleri

MADDE 7 - (1) Enerji Yönetim Biriminin Görevleri;

a) Enerji Yönetim Birimi 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve bu kanuna göre çıkarılan yönetmelik, genelge, tebliğler ile Cumhurbaşkanlığının 2019/18 sayılı Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu konulu Genelgesi, ilgili diğer mevzuat ile bunlara bağlı çıkarılacak mevzuat çerçevesinde görevlerini yürütür. Bu çerçevede Enerji Yönetim Birimi; Enerji yönetimi konusunda hedef ve öncelikleri tanımlayan bir enerji politikası oluşturur, Enerji Yönetim Biriminin ve enerji yöneticilerinin hiyerarşik yapı içindeki yerini, görev, yetki ve sorumluluklarını tanımlar, bunları yazılı kurallar halinde yayımlamak suretiyle, tüm çalışanların ve enerji yönetimi faaliyetleri ile ilgili kişilerin bunlardan haberdar edilmesini sağlar.

b) Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik kapsamında, Bakanlık tarafından kamu kesimine ait enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü binalar ve endüstriyel işletmelerde enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik tedbirleri belirler, bunların fayda ve maliyetlerini belirlemek üzere etüt yapar/yaptırır.

c) 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği gereği ilgili binalara Enerji Kimlik Belgesi’nin alınmasını sağlar. Enerji yönetimi ve verimliliği

kapsamında toplantıların yapılması, enerji verimliliği çalışmalarının planlanması, denetlenmesi, raporların hazırlanması, Enerji Verimliliği Yazılımına bilgilerin girilmesi, kontrol edilmesi iş ve işlemlerini Birim Amiri ve Üst Yönetim ile koordineli biçimde yapar.

ç) Enerji kullanımına ve enerji yönetimi konusunda yapılan çalışmalara ilişkin yıllık bilgileri her yıl Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa gönderir, Bakanlık bünyesinde bulunan Enerji Verimliliği Portalına veri girişlerini yapar/yaptırır.

d) Kurum bünyesinde enerji yönetim faaliyetlerini, belgelendirmeye esas olan yürürlükteki ulusal veya uluslararası TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına ve diğer standartlara uygun şekilde yürütülmesini sağlar.

e) Enerji yöneticisi değişikliklerinde, görevde bulunanın ayrılmasını müteakip, yasal süre içerisinde, görevlendirilen yeni enerji yöneticisinin/yöneticilerinin bilgilerinin Bakanlığa bildirilmesini sağlar.

f) Toplam inşaat alanı on bin metrekarenin üzerinde olan kurum binalarına ilgili diğer birimlerle koordineli çalışmalar yaparak yapı kullanma izni alınmasını ve takip eden bir yıl içinde Bakanlığa bildirilmesini sağlar.

g) Kurumun Bakanlık ile yaptığı yazışmalara esas verileri ilgilisiyle paylaşır.

ğ) Kamuda enerji tüketiminin azaltılması için kamu çalışanlarını bilinçlendirmek amacıyla hizmet içi eğitim, seminerler vb. düzenlenmesine yönelik ilgili birimlerle koordineli çalışmalar yapar.

h) Kurumda yapılan veya yaptırılan etütlere ilişkin raporlar ve etütler ile belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin projelerin birer suretini Bakanlığa gönderir veya gönderilmesini sağlar.

ı) Denetim faaliyetlerinde görev alır.

i) Bakanlık tarafından yapılacak veya şirketlere yaptırılacak etüt çalışmaları için gerekli çalışmaları yapar.

j) Kurum binalarının tasarım aşamasındaki enerji performansının altına inmeyecek şekilde işletilmesi için gerekli bakım, onarım ve tadilatların yapılmasında diğer ilgililer ile birlikte görev alır.

k) Enerji yönetim birimi, yılda en az 1 defa birim amirinin başkanlığında toplanır, yapılan görüşmeler ve yapılan/yapılacak işler, TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi standardı kapsamında kullanılan tutanaklar/formlar ile kayıt altına alınır.

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Organizasyon Yapısı

MADDE 8 - (1) Kurum Enerji Yönetim Birimi, Kurum organizasyon şemasındaki hiyerarşiye göre Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanlığının bağlı bulunduğu Genel Müdür Yardımcısına bağlı olarak 4 alt birimden oluşur. Bu birimler, Merkez Teşkilatında (Koordinasyon ve Takip Müdürlükleri dahil) Makine İşletme ve İkmal Dairesi Başkanlığı Başkanına, Taşra Teşkilatında Elektromekanik Şube Müdürlüklerinin bağlı bulunduğu İşletme Müdür Yardımcısına bağlı olarak faaliyetlerini yürütür. Enerji Yönetim Birimi Üst Yönetim Oluru ile Merkez ve Taşra Teşkilatlarından bu yönergenin 6. Maddesinde tarif edilen personellerden oluşur. Organizasyon Yapısı ve Enerji Yönetim Biriminin kimlerden oluştuğu, bünyesinde oluşturulan ekipler ve personellerin görevleri Olurda açık bir şekilde yer alır.

Enerji Yöneticisinin Görevlendirilmesi

MADDE 9 - (1) Enerji Yöneticisi, Enerji Yöneticisi Sertifikası sahibi, tercihen ulusal veya uluslararası TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi ile ilgili iç tetkik veya baş tetkikçi eğitimi almış olanlardan Merkez Teşkilatında Genel Müdür, Taşra Teşkilatında ise İşletme Müdürü onayı alınarak görevlendirilir.

Enerji Yöneticisinin Görevleri

MADDE 10- (1) Enerji Yöneticisinin Görevleri;

a) Bu Yönerge hükümleri kapsamındaki görevleriyle ilgili işlerde Alt Birim Amirine bağlı çalışır.

b) 05/12/2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği kapsamında, binanın enerji performansını etkileyen mimari, mekanik, elektrik ve aydınlatma gibi sistemlerin verimlilikleri ile ilgili konularda yapılması gerekli bakımları, testlerin zamanında ve uygun şekilde yapılması ve binanın tasarım aşamasındaki enerji performansının altına inmeyecek şekilde işletilmesi için gerekli bakım, onarım ve tadilatların yapılması için diğer sorumlular ile birlikte çalışır.

c) TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına göre veri toplama, değerlendirme ve planlama, uygulama, raporlama, Enerji Yönetim Sisteminde ve enerji verimliliğinde çalışmalarında devamlılığı sağlamak için çalışır, sonuçlarına göre kararlar alır, uygulanması için Enerji Yönetim Biriminin onayına sunar,

ç) 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik, genelge ve tebliğ hükümlerine göre emirleri yerine getirmek için denetimler yapar veya yaptırır, eksiklikleri belirler, tutanak ve rapor hazırlayarak Enerji Yönetim Biriminin onayına sunar,

d) Enerji Yönetim Birimi ile diğer birimler arasındaki koordinasyonu sağlar,

e) Kurum Enerji Yönetim Birimi toplantılarına iştirak eder,

f) Görev alanındaki hizmetlerin daha iyi yürütülmesi ve geliştirilmesini sağlamak için teklifte

bulunur,

g) Görev alanına giren konularda istenen bilgilerin ilgili makamlara/mercilere zamanında ulaştırılmasını sağlar,

ğ) Gelişme ve uygulamalarla ilgili hususları ilgili merci/mercilere bildirir,

h) Kuruma ait binalarda, atölye ve üretim sahalarında enerji performansını etkileyen mimari, mekanik, elektrik ve aydınlatma gibi sistemlerin verimlilikleri ile ilgili konularda yapılması gerekli işlemleri (bakım, tamir, yenileme, kontrol, vb.) yapar ve/veya yapılması için Başkanlık ve/veya Müdürlüklere gerekli bildirimlerde bulunur,

ı) Gerektiğinde Bakanlığın veya Kurumun düzenleyeceği faaliyetlere katılır,

i) Enerji verimliliği ile ilgili yapılacak hizmet içi eğitim, seminer ve diğer faaliyetlere katılır, yapılacak çalışmalarda gerekli katkıyı sağlar,

j) Enerji Verimliliği Denetim Yönetmeliği gereği Bakanlık denetçilerinin, yerinde yapacağı denetleme ve incelemeler ile alakalı talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi verir ve denetlemeler için gerekli şartları sağlar,

k) Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, plan, program dâhilinde amirlerinin kendisine verdiği görevleri yapar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yönergede Hüküm Bulunmayan Hususlar, Yürürlük ve Yürütme

Yönergede Hüküm Bulunmayan Hususlar

MADDE 11 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hususlarda ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 12 - (1) Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 - (1) Bu Yönerge hükümlerini Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürü yürütür.